

INSTYTUT HISTORII PAN	
Wpłynęło: 28/10/2019	Znak:
Ref:	Zaś:

O c e n a

*Przyjęto i puste -
- uwzględniono wyjątki
honorarium
28.10.2019 r. L28*

dorobku naukowego dr Agnieszki Biedrzyckiej, specjalisty badawczo-technicznego Instytutu Historii im. T. Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, Zakład Polskiego Słownika Biograficznego w postępowaniu habilitacyjnym
(BCK-I-L-7015/19)

I.

Na dotychczasowy dorobek naukowy dr Agnieszki Biedrzyckiej składa się: 68 publikacji, w tym 5 książek, 19 artykułów i edycji źródłowych w czasopismach, 2 artykuły i edycje źródłowe w pracach zbiorowych, 32 biogramów w *Polskim Słowniku Biograficznym*, 7 recenzji, 1 innej publikacji. Liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS): 7. Liczba publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Web of Science (WoS) lub na liście European Reference Index for the Humanities (EIRH): 3. Teksty były publikowane w języku polskim lub ukraińskim (2 artykuły).

Dorobek naukowy dr Agnieszki Biedrzyckiej uzupełnia udział w konferencjach naukowych w kraju (w liczbie 2). Szczególnie wysoko należy tutaj ocenić udział w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych (w liczbie 6), a zwłaszcza w projektach: *Pomniki epigrafiki i heraldyki dawnej Rzeczypospolitej*. Również wysoko należy ocenić prace redakcyjne w *Polskim Słowniku Biograficznym* w zeszytach 170-215.

Przy ocenie całego dorobku naukowego nie sposób nie wspomnieć o osiągnięciach dydaktycznych i popularyzacyjnych nauki. Dr Agnieszka Biedrzycka jest członkiem dwóch towarzystw naukowych i otrzymała dwie nagrody za *Kalendarium Lwowa 1918-1939*. Recenzowała również 1 projekt badawczy w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

Ocena: dorobek naukowy, dydaktyczny i popularyzatorski zasługuje na wysoką ocenę i odpowiada wymaganiom stawianym w postępowaniu habilitacyjnym.

II.

Zainteresowania historyczne dr Agnieszki Biedrzyckiej zaowocowały publikacjami w roku 1998 i od samego początku skoncentrowały się na tematyce historycznej południowo-wschodnich kresów Rzeczypospolitej. Jeszcze przed dysertacją doktorską (2002) opublikowała w roku 2000 *Bibliografię pomników kultury dawnych kresów południowo-wschodnich Rzeczypospolitej* (ss.283). Po doktoracie została zatrudniona w Instytucie Historii im. T. Manteuffla Polskiej Akademii Nauk w Zakładzie Polskiego Słownika Biograficznego, w którym pracuje do dzisiaj. Dysertacja doktorska pt.: *Korespondencja Stanisława Koniecpolskiego hetmana wielkiego koronnego 1632-1646. Sprawy kozackie, tatarskie i tureckie*, napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Kazimierza Przybosia, została z sukcesem opublikowana w 2005 r. W ramach prac inwentaryzacyjnych i edytorskich terenów dawnej Rzeczypospolitej, kierowanych przez dr hab. W. Drelicharza, dr Agnieszka Biedrzycka weszła w sferę epigrafiki, uczestnicząc w dwóch projektach Komitetu Badań Naukowych pt. *Pomniki epigrafiki i heraldyki dawnej Rzeczypospolitej na Ukrainie* (listopad 2002-styczeń 2004 i październik 2006-kwiecień 2008). Projekty te zaowocowały dwiema publikacjami: *Ziemia lwowska dawnego województwa ruskiego* i *Ziemia halicka dawnego województwa ruskiego*, które ukazały się w ramach serii *Pomniki epigrafiki i heraldyki dawnej Rzeczypospolitej na Ukrainie* jako tom 1 i 5 w roku 2005 i 2018. Publikacje te wchodziły obecnie w skład osiągnięcia naukowego. Dr Agnieszka Biedrzycka nie ograniczyła się tylko do epigrafiki i heraldyki, ale opracowała w międzyczasie poważną pozycję: *Kalendarium Lwowa 1918-1939* (2012), która przyniosła Jej uznanie w świecie nauki i nagrody. Koncentrując się na tematyce polskich kresów wschodnich opublikowała liczne artykuły dotyczące stosunków polsko-kozackich itp. Na podkreślenie zasługują tutaj Jej prace z zakresu wizytacji kościelnych i inwentarzy kościołów (siedem pozycji) z terenu kresów wschodnich Rzeczypospolitej. Zainteresowania źródłoznawcze dr Agnieszki Biedrzyckiej spowodowały publikację listów z czasów Władysława IV, diariusza legacji Jerzego Bałabana do Siedmiogrodu w roku 1643, czy też relacji spraw wojskowych na sejmiku sandomierskim w czasach Jana III Sobieskiego oraz sprawozdania z rad senatu 1643-1645. Na wysoką ocenę zasługują również prace Agnieszki Biedrzyckiej w ramach *Polskiego Słownika Biograficznego* jako autorki (32 biogramy) i redaktorki przelicznych biogramów. Także szerokość zainteresowań dr Agnieszki Biedrzyckiej zasługuje na szczególne podkreślenie, mimo że pole Jej badań koncentruje się na kresach wschodnich Rzeczypospolitej. Nie jest to zarzut, lecz tylko stwierdzenie.

III.

Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego: *Ziemia lwowska dawnego województwa ruskiego* i *Ziemia halicka dawnego województwa ruskiego*, które ukazały się w ramach serii *Pomniki epigrafiki i heraldyki dawnej Rzeczypospolitej na Ukrainie* jako tom 1 i 5 w roku 2005 i 2018 są mi szczególnie bliskie sercu. Edytorstwo źródeł epigraficznych, którego początki sięgają XVI wieku, borykało się ciągle z różnymi trudnościami. Nie w pełni zrozumiałe i doceniane w nauce przeżywało ono okresy wzniosłości i upadku. Przesunięcia graniczne, zwłaszcza te po II wojnie światowej uświadomiły skalę potrzeb badawczych w tym zakresie. Celem tych działań jest ratowanie artefaktów kultury materialnej na utraconych i odzyskanych terenach państwa polskiego. Dopiero w latach 70-tych zostało ponownie podjęte w Polsce edytorstwo źródeł epigraficznych w ramach serii *Corpus Inscriptionum Poloniae*, które przeniosło publikację zabytków epigraficznych, które dzisiaj nie spełniają już nowym wymaganiom naukowym. Po przełomie lat 80 i 90-tych XX w. otworzyły się nowe perspektywy i pojawiły się inicjatywy w zakresie edytorstwa źródeł epigraficznych terenów południowo-wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Działania w tym kierunku zostały podjęte na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1994 r. Siedem lat później (2001) powstała pierwsza w Polsce Pracownia Epigraficzna na Uniwersytecie Zielonogórskim, o czym w autoreferacie nie wspomniano. Różnorodność materiału epigraficznego spowodowała, że instrukcja wydawnicza autorstwa Józefa Szymańskiego nie znalazła zastosowanie przy materiale epigraficznym na terenach Polski Zachodniej i Północnej. Stąd w Zielonej Górze stosowana jest instrukcja wydawnicza oparta o instrukcję niemiecką, opracowaną w ramach przedsięwzięcia *Die deutschen Inschriften*, która daje się lepiej zastosować przy pracy na zabytkach niemieckiej kultury materialnej. Zastosowana instrukcja i przyjęte zasady opracowania pomników epigrafiki i heraldyki dawnej Rzeczypospolitej na Ukrainie zostały dostosowane do specyfiki dawnych polskich terenów wschodnich. Przyjęcie przez kierownika projektu dr hab. W. Drelicharza zasady zachowania podziału terytorialnego zgodnego z podziałami epoki staropolskiej ma o tyle uzasadnienie, że tereny te nie przeżyły tylu zmiany granic, co tereny zachodnio-północne Polski. Z drugiej strony jest to kwestia drugorzędna. Dr Agnieszka Biedrzycka opracowując dwa tomy wspomnianej serii zastosowała zasady ustalone i przyjęte przez kierownika projektu. W każdym z nich znalazło się miejsce na omówienia przebiegu granic danej ziemi w epoce staropolskiej, przedstawienia podziałów administracyjnych i kościelnych od średniowiecza do czasów współczesnych. Omówione zostały w nich także dotychczasowe inicjatywy inwentaryzacyjne i edytorskie oraz stan badań w zakresie epigrafiki i heraldyki. Następnie przedstawiona została chronologiczna, ilościowa, jakościowa i

typologiczna charakterystyka inskrypcji i herbów. Przedstawione zostały też najważniejsze w obrębie danej ziemi zespoły inskrypcji (herbów) i ich historii, twórców i fundatorów. Pokuszono się również o identyfikację warsztatów wykonawczych. Również omówiono zostało pismo i znaki brachygraficzne, enklawy, ligatury itd. Najważniejszą częścią edycji jest publikacja treści inskrypcji i herbów. W sumie w obu tomach opublikowane zostały 684 inskrypcje oraz 167 zespołów herbowych. Edycja treści inskrypcji odbyła się według przyjętych zasad.

Nie z dr Agnieszką Biedrzycką należy prowadzić dyskusję nad przejętymi zasadami badawczymi i edytorskimi i nie ku temu też miejsce. Jako epigrafik stwierdzam, że wywiązała się Ona z powierzonego zadania w ramach przyjętych zasad badawczych i edytorskich z sukcesem.

IV. Konkluzja.

Dorobek naukowy dr Agnieszki Biedrzyckiej, mieszczący się przede wszystkim w edytorstwie źródłowym terenów polskich kresów wschodnich, wykazuje wysoką dojrzałość pod każdym względem. Z czasem wyrosła Ona na jedną z lepiej znanych wydawców źródeł nie tylko epigraficznych wspomnianego terenu. Umiejętności paleograficzne i epigraficzne w połączeniu z Jej szerszymi zainteresowaniami tworzą doskonałą podstawę dla dalszego nowoczesnego opracowania źródeł historycznych w epoce digitalizacji. Jestem też przekonany, że przyszłe Jej samodzielne prace potwierdzą wysoką kompetencję zawodową. Już dzisiaj na obszarze swoich głównych zainteresowań zdobyła Ona powszechne uznanie i wysokie notowanie w nauce polskiej.

Tym samym stwierdzam, że w myśl Ustawy z 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. nr 65, poz. 595), z późniejszą zmianą art. 16 oraz Rozporządzenia MNiSW z 1 września 2011 w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, dr Agnieszka Biedrzycka jak najbardziej zasługuje na nadanie tytułu doktora habilitowanego nauk humanistycznych i takowy wniosek niniejszym w pełni popieram.

Prof. zw. dr hab. Joachim Zdrenka
(Uniwersytet Zielonogórski)

Zielona Góra, 2019.10.21.